

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Predmet	Výtvarná výchova
Ročník	Siedmy
Časová dotácia	1 hodina týždenne 33 hodín ročne
Miesto realizácie	Trieda, knižnica, jazyková učebňa, školská záhrada

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdzanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia.

Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života.

Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka.

Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

2. Ciele predmetu

Zdokonaľovať, rozvíjať a dopĺňať získané poznatky a výtvarné zručnosti,
rozvíjať zmyslové, rozumové a emocionálne poznávanie žiakov,
kultivovať výtvarný prejav žiakov bez násilných zásahov do spontánnej detskej tvorby,
prehľbovať vzťah k umeniu a prírode.

3. Obsah učebného predmetu

I. Výtvarné osvojovanie skutočnosti - 25 hodín

Znáročnosť dejového celku v kompozíciách väčšieho formátu. Postupné stupňovanie náročnosti na usporiadanie kompozičných prvkov. Rozširovanie obzoru poznania detí v náuke o farbách – vlastnosti farieb a ich využitie. Príklady námetov: zážitky z výletov, exkurzií, motív krajiny, postava v krajine, športové námety, školské aktivity, predstava o budúcom povolání. Rozvíjanie priestorového videnia, cítenia a vyjadrovania vnímaním a pozorovaním priestorových útvarov a javov v prírode. Nenásilné upriamovanie pozornosti na perspektívne zobrazovanie rotačných a hranatých telies a učenie žiakov ich zobrazovaniu. Príklady

námetov: námety čerpať z ľudovej tvorby – zobrazovanie hlinených nádob rôzneho tvaru a veľkosti, pomôcky v domácnosti, pracovné náradie, prírodniny, ľudská postava.

Výtvarné techniky: maľba (mokré a suché materiály), kolorovaná kresba uhl'om, kolorovaná perokresba, maľba na sklo. Grafické techniky – linoryt, tlač z kartónovej a textilnej koláže, suchá ihla (do kartónu). Kresba (rudka, uhoľ, mäkká ceruzka), froté, textilná aplikácia.

Výtvarné materiály: volíme podľa výberu výtvarných techník

II. Práca s výtvarnými prostriedkami - 8 hodín

Pri plošných dekoratívnych prácach uplatňujeme výtvarno – výrazové prostriedky grafických techník – línia, plocha (negatívna, pozitívna, štruktúrovaná), využívame kontrast svetla a tmy vlastnosti farieb.

Príklady námetov: jednoduché návrhy na plagáty, návrhy na prestieranie, knižné prebaly, obrusy, dekoračné látky.

Výtvarné techniky: práce z kartónu (vystrihovanie, preklápanie, lepenie), konštrukčné práce z kartónových krabičiek (liekoviek) s výtvarným dotváraním priestoru, kašírovanie, modelovanie z hliny, modulitu, cesta.

Výtvarný materiál: výber výtvarného materiálu určuje zvolená výtvarná technika.

III. Výtvarné umenie - 1 hodina

Využívame všetky formy výtvarných aktivít vrátane zapojenia sa do rôznych výtvarných súťaží. Citlivo stupňujeme náročnosť výberu umeleckých a ďalších prostriedkov k besedám o umení. Krajinomáľba – porovnanie tvorby M. Benku a M. Bazovského.

Figurálna kompozícia, postava v krajine – E. Fulla, Galanda, C. Majerník.

4. Metódy a formy práce

Žiaci sa učia znázorňovať priestor na ploche a citlivo odstraňovať chyby v komponovaní typické pre mentálne postihnuté deti. (Prvky perspektívneho zobrazovania – členenie plochy na prvý, druhý a tretí plán – popredie, stredný plán – poradie, zmenšovanie prvkov v pozadí a pod.) Vytvárame symetrické a asymetrické kompozície. Žiaci poznávajú zákonitosti využitia písma v určitom umení.

5. Medzipredmetové vzťahy

Poznatky a zručnosti získané na hodinách výtvarnej výchovy žiak aplikuje do všetkých predmetov v 7. ročníku. Rozvíjanie jemnej motoriky ovplyvňuje činnosť žiaka na všetkých predmetoch. Podporovanie tvorivosti a predstavivosti sa odráža na hodinách geografie, čítania, ale aj matematiky. Ekologické myslenie a správanie sa premieta do fyziky, geológie, pracovného vyučovania, slovenského jazyka.

6. Prierezové témy

Prierezová téma	Tematický celok	Téma
Osobnostný a sociálny rozvoj	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Oboznámenie sa s potrebami na kreslenie
		Predstava o budúcom povolání
		Mesto, Zdravie
		Môj máj
	Práca s výtvarnými prostriedkami	Letné športy abeceda – lov na písmena
		Šarkan
Ochrana života a zdravia	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Deň Zeme
		Kamaráti, Čas
		Zimná krajina – sneh
		Zimné športy

	Práca s výtvarnými prostriedkami	Vreckovka – dekoračné látky
Environmentálna výchova	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Spomienka na prázdniny – letná príroda
		Motív krajiny – jeseň v prírode
		Plody jesene
		Práca s prírodninami – maľovanie kamienkov
		Jarná príroda
	Zvieratá v ZOO, More	
Práca s výtvarnými prostriedkami	Vianočné ozdoby	
		V lese a pri rybníku
Regionálna výchova a ľudová kultúra	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Halloween – školské aktivity
		Novoročné predsavzatie
		Veľká Noc a jarné zvyky
		Deň matiek – moja mama
	Práca s výtvarnými prostriedkami	Dopravné prostriedky a dopravné značky Na dvore
Mediálna výchova	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Moja trieda
		Počasié – dážď a vietor
		Vianočná pohľadnica, Moje Vianoce
		Valentín
	Práca s výtvarnými prostriedkami	Stavby zo snehu a ľadu
Multikultúrna výchova	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Námet ľudovej tvorby – tanier, dekorácia, remeslá
		Rozprávky
		Jarné kvietky
	Práca s výtvarnými prostriedkami	Karneval a fašiangy

7. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- odborné publikácie k daným témam
- encyklopédie -webové stránky
- edukačné DVD vyučovania výtvarnej výchovy
- materiálno-technické a didaktické prostriedky
- pomôcky k jednotlivým vyučovacím jednotkám

Prácu a námety prispôbuje a aktualizuje podľa podmienok skupiny, ale aj možností školy a regiónu, v ktorom sa škola nachádza.

8. Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie predmetu vychádzame z Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie žiakov špeciálnej školy. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 7. ročníka je pozitívne hodnotiť. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.